

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ YAZISI

Prof. Dr. Mehmet C. AKAD ix

KAMU HUKUKU

KVKK m. 17/2 ile Mukayeseli Olarak Kişisel Verileri Yok Etme Suçuna (TCK m. 138'e) Dair Hukuki Problemlerin Değerlendirilmesi
Evaluation of Legal Problems Regarding the Crime of Failure to Destroy Personal Data (Art. 138 of the TCC) in Comparison with Art. 17/2 of the PDPC

Dr. Öğr. Üyesi Elif Beyza AKKANAT ÖZTÜRK - Arş. Gör. Can Eralp ELİBOL 3

Suç mu? Doğa Olayı mı? Doğa Olayları Esnasında Gerçekleşen Bina Çökmeleri
(TCK m. 170/1 ve TCK m.171 Kapsamında Bir Değerlendirme)

Is it a Crime? Is it a Nature Event? Building Collapses During the Natural Events
(An Evaluation within the Scope of TPC art. 170/1 and TPC art.171)

Dr. Öğr. Üyesi Asiye Selcen ATAÇ 23

Dördüncü Kuşak Haklar Bağlamında Unutulma Hakkına Kıta Avrupası ve Anglo-Amerikan
Hukuk Sistemleri Yaklaşımlarının Yargı Kararları Bakımından Karşılaştırılması

The Comparison of Approaches of Continental Europe and Anglo-American Legal Systems in Terms of the Judicial Decisions to the Right to be Forgotten within the Context of the Fourth-Generation Rights

Nilüfer Nurbanu BAŞ 63

Avusturya Faşizmi Üstüne Bir İnceleme

A Review on Austrian Fascism

Dr. Öğr. Üyesi Emek BAYRAK 87

İnsan Hakları Komitesine Ardışık ve Koşut Bireysel Başvurular

Successive and Parallel Individual Applications to the Human Rights Committee

Dr. Öğr. Üyesi Fehmi Kerem BİLGİN 109

Parlamento Egemenliğinden Yüksek Mahkeme Hakimiyetine İngiliz ve Amerikan Anayasal Düzenlerinin Karşılaştırılması

A Comparative Analysis of the British and American Constitutional Systems: From Parliamentary Sovereignty to Judicial Supremacy

Dr. Öğr. Üyesi Aslan DELİCE 143

İcra Dairelerinde Yapılan Satışlarda Katma Değer Vergisi Uygulaması

Value Added Tax Practice on Foreclosure Sales

Dr. Öğr. Üyesi Begüm DİLEMRE ÖDEN 161

Sanctions as a Substitute for the Use of Force: Examining the Legal Framework Under International Law

Kuvvet Kullanmanın İkamesi Olarak Yaptırımlar: Hukuki Çerçevenin Uluslararası Hukuk Kapsamında İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Kübra ECEMİŞ YILMAZ 175

Georg Friedrich Puchta, Begriffsjurisprudenz und Genealogie des Rechts

Georg Friedrich Puchta, Kavram Hukukçuluğu ve Hukukun Kökeni

Doç. Dr. jur. Dr. Altan HEPER 195

Robert Nozick'in Adalet Teorisi: John Rawls'un Hakkaniyet Olarak Adaleti Karşısında Yetkilendirme Teorisi

Robert Nozick's Theory of Justice: Entitlement Theory Against John Rawls' Justice as Fairness

Arş. Gör. Tuba Dilşat KARATAŞ 209

Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Teşebbüs Meselesi

The Issue of Attempt in Crimes Aggravated by the Consequence

Arş. Gör. Dr. Melik KARTAL 231

Hükümetlere Karşı Açılan Hak Temelli İklim Davalarında Ulusal Mahkemelerin Tutumları

National Courts' Approaches to Rights Based Climate Litigation Against Governments

Dr. Öğr. Üyesi Feyzan OLGUNSOY 253

Analyzing the Universality Principle: Qualifying Crimes and the Role of International Judicial Cooperation*Evensellik İlkesi Üzerine Bir İnceleme: Suçların Sınıflandırılması ve Uluslararası Adli İşbirliği İhtiyacının Rolü*

Arş. Gör. Tansu SAYAR KANYIŞ..... 287

ÖZEL HUKUK**Türk Ticaret Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Konışmentonun Yük Teslimindeki Rolü ve Yükün Konışmentosuz Teslimi***The Role of Bill of Lading in Cargo Delivery and Cargo Delivery without Bill of Lading within the Framework of the Provisions of Turkish Commercial Code*

Dr. Öğr. Üyesi Metin Uğur AYTEKİN..... 321

Türk Spor Hukuku'nun Gelişim Sürecinde Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) Dönemi*The Alliance of Turkish Sports Societies (TICI) Period in the Development Process of Turkish Sports Law*

Dr. Önder EGE..... 345

Taşınmazların Rızaya Dayalı Olarak Birleştirilmesi ve Ayrılması (İfraz ve Tevhit) İşlemleri*Voluntarily Consolidation and Separation of Immovables*

Doç. Dr. Ekrem KURT..... 365

Kamu ve Özel Hastanelerin Yoğun Bakım Ünitelerindeki Tıbbî Uygulama ve Organizasyon Hatalarından Doğan Hukukî Sorumluluğu*Civil Liability Arising From Medical Malpractice and Organizational Fault in Intensive Care Units of Public and Private Hospitals*

Prof. Dr. Dilek ÖZCENGİZ - Prof. Dr. Serkan ÇINARLI - Arş. Gör. Munise Seray GÖNCÜ DÖNER - Sevcan EKİZLER GÜNEY 387

5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Madde 55/2 Hükmünde Yer Alan Tenfiz Engelleri*Reasons of Objection to Enforcement of Foreign Judgments Regulated in Article 55/2 of Turkish Code on Private International and Procedural Law*

Dr. Öğr. Üyesi Begüm SÜZEN..... 409

Motorlu Araç İşletenin Karayolları Trafik Kanunu m. 85/f. I Uyarınca Kusursuz Sorumluluğu*Motor Vehicle Operator's Liability without Fault According to the Highway Traffic Code Art. 85/I*

Arş. Gör. Fatma Begüm YEŞİLLER..... 433

KAMU HUKUKU

KVKK m. 17/2 ile Mukayeseli Olarak Kişisel Verileri Yok Etmeme Suçuna (TCK m. 138'e) Dair Hukuki Problemlerin Değerlendirilmesi

Evaluation of Legal Problems Regarding the Crime of Failure to Destroy Personal Data (Art. 138 of the TCC) in Comparison with Art. 17/2 of the PDPC

Dr. Öğr. Üyesi Elif Beyza AKKANAT ÖZTÜRK^(*)
Arş. Gör. Can Eralp ELİBOL^(**)

Öz:

Kişisel verileri yok etmeme suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) "Özel Hükümler" kitabının "Kişilere Karşı Suçlar" başlıklı kısmının "Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar" bölümünde, 138. maddede düzenlenmiştir. Buna ek olarak Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun (KVKK'nin) 7. maddesinde kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesine dair kanuni bir yükümlülük öngörülmüştür. Bu yükümlülüğe aykırılık aynı Kanun'un 17. maddesinin 2. fıkrasında suç adedilmiş ve bunların TCK m. 138'e yapılan atıf ile cezalandırılacağı ifade edilmiştir. TCK m. 138 ile KVKK m. 17/2 arasındaki ilişkinin mahiyetinin tespiti, bu çalışmanın amaçlarından biridir. Ayrıca gerek iki düzenleme arasındaki ilişkiden gerek münhasıran TCK m. 138'den kaynaklanan hukuki problemler üzerinde hususi olarak durulmaktadır. Bilhassa suçla korunan hukuki değer ve bunun uzantısı olarak mağdur ve rıza meselesi hakkında tespitler yapılmaktadır. Bu istikamette çalışmanın diğer amacı, doğrudan söz konusu problemler özelindeki değerlendirmeler ile doktrindeki tartışmalara katkı sunmaktır.

Anahtar Kelimeler:

Kişisel Veri, Yok Etme Yükümlülüğü, Silmeme, Anonim Hâle Getirmeme, Özel Hayatın Gizliliği.

Abstract:

The crime of failing to destroy personal data is regulated in Article 138 of the Turkish Criminal Code Law No. 5237 (TCC), in the section titled "Crimes against Private Life and Confidentiality of Life" of the section titled "Crimes against Persons" of the book titled "Special Provisions". In addition, Article 7 of the Personal Data Protection Code (PDPC) stipulates a legal obligation to delete, erase or anonymise personal data (storage limitation principle). Violation of this obligation is criminalised in paragraph 2

^(*) İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Karşılaştırmalı Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,
E-posta: eba@istanbul.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0003-4856-9733>.

^(**) Türk-Alman Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,
E-posta: can.elibol@tau.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-5866-2224>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 30.03.2023 / Kabul Tarihi: 08.06.2023.

of Article 17 of the same Code and it is stated that such violations shall be punished with a reference to Article 138 of the TCC. Determining the nature of the relationship between Article 138 of the TCC and Article 17/2 of the PDPC is one of the aims of this study. In addition, legal problems arising both from the relationship between the two regulations and exclusively from Article 138 of the TCC are emphasised. In particular, determinations are made regarding the legal value protected by the offence and, as an extension of this, the issue of victim and consent. In this respect, the other aim of the study is to contribute to the discussions in the doctrine with the evaluations directly related to these problems.

Keywords:

Personal Data, Responsibility to Delete and Erase, Failure to Erase, Anonymization, Right to Privacy.

Suç mu? Doğa Olayı mı? Doğa Olayları Esnasında Gerçekleşen Bina Çökmeleri (TCK m. 170/1 ve TCK m.171 Kapsamında Bir Değerlendirme)

Is it a Crime? Is it a Nature Event? Building Collapses During the
Natural Events

(An Evaluation within the Scope of TPC art. 170/1 and
TPC art.171)

Dr. Öğr. Üyesi Asiye Selcen ATAÇ^(*)

Öz:

Makalede doğa olayları ve bina çökmeleri TCK m.170/1 ve TCK m.171 kapsamında incelenmiştir. Riskli alanların gerekli önlemler alınmadan imara açılmasıyla veya doğa olaylarıyla birlikte gerçekleşen bina çökmelerinde bağlantılı hangi hukuksal değerlerin ihlal edildiği, hangi hakların korunması gerektiği tespit edilmiştir. Böylelikle Anayasal eksende korunması gereken haklar ve bina çökmesi sonucunda ihlal edilen hukuksal değerler bir arada incelenmiştir. Konu ile ilgili Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Yargıtay içtihatlarına yer verilmiştir. Her iki suç tipinin unsurları, aynı başlık altında incelenmiştir. Özellikle doğa olaylarının, bina çökmesi neticesi meydana geldiğinde nedensellik bağımlı kesip kesmediği, neticenin objektif olarak isnat edilip edilemeyeceği, somut tehlikenin hukuki niteliğine ilişkin görüşler ve bu görüşlerden doğan sonuçlar tartışılmıştır. Ayrıca tehlikenin gerçekleşmesi ile birlikte zarar meydana gelmesi halinde uygulanacak hükümler suçların içtimaı başlığı altında ele alınmıştır. Suç tipleri, yaptırım politikası ve muhakeme usulü bakımından incelenmiştir. Çalışmanın sonuç bölümünde zemin özellikleri itibarıyla riskli alanın imara açılması fiilinin suç olarak düzenlenip düzenlenemeyeceğine ilişkin öneri gerekçeleriyle birlikte ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler:

Bina Çökmesi, Somut Tehlike, Doğa Olayı, Yapı Denetimi, Kamu Görevlisi.

Abstract:

In the article, natural events and building collapses are examined within the scope of TPC art.170/1 and TPC art.171. The violated legal values and the rights that should be protected in the building collapses that occur by natural events or the building collapses that occur with the opening of risky areas without

^(*) T.C. Maltepe Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,
E-posta: selcenatac@maltepe.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0003-1760-0283>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 07.04.2023 / Kabul Tarihi: 05.07.2023.

taking the necessary precautions have been determined. Thus, the rights that should be protected on the constitutional line and the legal values violated as a result of the collapse of the building were examined together. The jurisdiction of the Constitutional Court, European Court of Human Rights, and Supreme Court of Appeal are included. Elements of both crimes were examined under the same title. The views on the legal nature of the concrete danger and the consequences arising from these views are discussed. The views on the legal nature of the concrete danger and the results of these views are discussed. It has been discussed whether natural events cut the causal link when a building collapses during a natural event and whether the result can be objectively attributed to the offender. In addition, the rules to be applied in case of damage as a result of the realization of the danger are discussed under the heading of the combination of crimes. The types of crimes have been examined in terms of sanction policy and criminal procedure. In the conclusion, a proposal has been forwarded together with its justifications, regarding whether the act of opening the risky area for development in terms of ground characteristics can be regulated as a crime or not.

Keywords:

Building Collapse, Concrete Danger, Nature Event, Building Control, Public Officer.

Dördüncü Kuşak Haklar Bağlamında Unutulma Hakkına Kıta Avrupası ve Anglo-Amerikan Hukuk Sistemleri Yaklaşımlarının Yargı Kararları Bakımından Karşılaştırılması

The Comparison of Approaches of Continental Europe and Anglo-American Legal Systems in Terms of the Judicial Decisions to the Right to be Forgotten within the Context of the Fourth-Generation Rights

Nilüfer Nurbanu BAŞ^(*)

Öz:

İnsan haklarının kategorize edilmesinde en çok kullanılan sınıflandırmalardan biri hak kuşakları sınıflandırmasıdır. Bu sınıflandırmaya göre insan hakları birinci, ikinci ve üçüncü kuşak haklar olarak üç gruba ayrılmaktadır. Buna ek olarak günümüzdeki mahremiyet ihtiyacının dikkate alınmasıyla dördüncü kuşak haklar grubu ortaya çıkmıştır. Diğer yandan kişisel verilerin korunması hakkı, çağımızın neden bilişim çağı olarak adlandırıldığıнын adeta bir tezahürü niteliğindedir. Söz konusu hak, kişinin özel hayatının sanal dünyadaki gizliliğinin bir teminatıdır. Ancak teknoloji bu kadar hızlı ilerlediğinde kişisel verilerin korunması hakkıyla birlikte birçok mesele de gün yüzüne çıkmaktadır. Bunun sonucunda kişisel verilerin korunması hakkıyla bağlantılı olarak öne çıkan unutulma hakkı dördüncü kuşak insan haklarından biri olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada kişisel verilerin korunması hakkı genel olarak incelenecektir. Ardından, unutulma hakkının kişisel verilerin korunması hakkıyla bağlantısı saptanarak söz konusu hak, çeşitli yönleriyle mercek altına alınacaktır. En nihayetinde ise Kıta Avrupası ve Anglo-Amerikan sistemlerinin konuya yaklaşımları yargı kararları üzerinden analiz edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler:

Kişisel Veri, Kişisel Verilerin Korunması Hakkı, Unutulma Hakkı, Kıta Avrupası Hukuk Sistemi, Anglo-Amerikan Hukuk Sistemi.

^(*) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Bölümü, Lisansüstü Öğrencisi, Ankara - Türkiye,

E-posta: nilufernurbanu.bas@student.asbu.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0003-1544-757X>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 10.03.2023 / Kabul Tarihi: 27.06.2023.

Abstract:

One of the most widely used classifications of human rights is the classification of right generations. Accordingly, human rights are separated into three groups: first-, second-, and third-generation rights. Additionally, considering the need for privacy today, the fourth-generation rights group has emerged. Meanwhile, the right to the protection of personal data is almost a manifestation of the reason why we call it the information age of our time. This right is the security of the privacy of a person's private life in the virtual world. However, when technology progresses rapidly, many issues surface along with personal data protection. As a result, a new right comes to the fore: the right to be forgotten, which is related to the right to the protection of personal data, is recognized as one of the fourth-generation human rights. In this study, the right to protection of personal data will be examined in general. Then, by determining the connection between the right to be forgotten and the protection of personal data, the right to be forgotten will be investigated in various aspects. Finally, the approaches of the Continental and Anglo-American systems related to the subject will be analyzed through judicial decisions.

Keywords:

Personal Data, The Right to Protection of Personal Data, The Right to be Forgotten, Continental European Legal System, Anglo-American Legal System.

Avusturya Faşizmi Üstüne Bir İnceleme

A Review on Austrian Fascism

Dr. Öğr. Üyesi Emek BAYRAK^(*)

Öz:

Faşizm, I. Dünya Savaşından sonra Avrupa'da boy göstermiştir. 1929 yılında kapitalizmin içine girdiği bunalım, işçi sınıfının ve solun güçlü olduğu ülkelerde, faşizmi egemen sınıfların gündemine getirmiştir. Avusturya da bu örneklerden biridir. Avusturya'da işçilerin ve örgütlerinin güçleri, hakim sınıflar ve iktidarda olan sağcı partiyi ürkütmüştür. Onlar da bu gücü kırmak için, paramiliter güçlerden yararlanmışlardır. Bunun doruğa çıktığı dönemse, tek bir oy farkıyla iktidarı alan Dollfuss rejimidir. Anayasamın ve parlamentonun işlevsizleştirildiği bu dönemde, işçilere ve sol güçlere karşı baskı ve saldırı şiddetlenmiştir. Sosyal Demokrat Partinin cumhuriyeti savunma noktasındaki uzlaşmacı tavrı, egemen güçleri ve Dollfuss'u cesaretlendirmiştir. Faşist gidişe, önce Linz'deki işçiler daha sonra da Sosyal Demokrat Parti grev kararıyla direnmeye karar vermiştir. Hükümetin bu karara tepkisi sert olmuş ve sosyal demokrat yöneticiler görevden alınmıştır. Seçeneksiz kalan demokrasi güçleri, direnişe geçmiştir. Ancak bu direniş, hükümet tarafından bastırılmış, parti de dahil işçilerin bütün örgütleri dağıtılmıştır. Ülke daha sonra faşist Almanya tarafından işgal edilmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Faşizm, Kapitalizm, Sosyal Demokrat Parti, Dollfuss Rejimi, Direniş.

Abstract:

Fascism emerged in Europe after the First World War. The crisis that capitalism went through in 1929 brought fascism to the agenda of the ruling classes in countries where the working class and the left were strong. Austria is such an example. Austrian workers and their organizations scared dominant classes and the right wing party in the government. Hence, they utilized paramilitary forces to discourage this power. The peak period of this utilization was the Dollfuss regime that took the power by only plus one vote. Having made the parliament and the constitution nonfunctional, attacks against workers and left-wing forces were intensified in this period. The reconciliatory approach of Social Democratic Party in the defense of the Republic encouraged dominant classes and Dollfuss. First the workers in Linz and then the Social Democratic Party decided to resist against this fascist course by going on strike. The reaction of the government to this decision was harsh and social democrat governors were discharged. Democrtaric forces, left without options, participated the resistance. However, this resistance was quenched by the government and all organizations of workers, including the party, were disbanded. The country was later occupied by fascist Germany.

Keywords:

Fascism, Capitalism, Social Democratic Party, Dollfuss Regime, Resistance.

^(*) Kocaeli Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Genel Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Kocaeli - Türkiye,
E-posta: emek75@gmail.com; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-6827-517X>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 22.03.2023 / Kabul Tarihi: 05.07.2023.

İnsan Hakları Komitesine Ardışık ve Koşut Bireysel Başvurular

Successive and Parallel Individual Applications to the Human Rights Committee

Dr. Öğr. Üyesi Fehmi Kerem BİLGİN^(*)

Öz:

Enrensel ve bölgesel düzlemlerde muhtelif uluslararası insan hakları koruma sistemlerinin eş varlığı, bunların içerdikleri bireysel başvuru mekanizmalarının rekabeti meselesini berâberinde getirmektedir. Bireysel başvuru usûlleri düzenleyen müteaddit antlaşmalara taraf bir devlet aleyhine aynı olgular temelinde aynı hakların ihlâli iddiasıyla aynı kişiler tarafından farklı uluslararası organlara yapılmış ardışık veya koşut başvuruların kabulü önemli bir soruna yola açabilecektir. Zîra bireysel başvuru usûllerinin bu sûrette yığılmalarına imkân tanıdığı takdirde aynı vaka hakkında ikinci sırada karar veren organ diğer organın verdiği ilk karar bakımından fiilen bir yeniden inceleme merciine dönüşebilecektir. Bireysel başvuru usûlleri tesis eden muhtelif insan hakları antlaşmaları bu sorunun önünü almak için aynı vakaya ilişkin ardışık ve koşut başvuruların incelenmelerini yasaklayan hükümler içermektedirler. Buna karşın Medenî ve Siyâsî Haklara Dâir Uluslararası Mîsakın İhtiyârî Protokolü daha önce başka bir bireysel başvuru usûlü çerçevesinde incelenmiş bir vakanın İnsan Hakları Komitesi tarafından incelenmesini yasaklamayarak bu sorun bakımından farklı bir tavır almaktadır. Bununla berâber Protokol Komitenin başka bir bireysel başvuru usûlü çerçevesinde incelenmekte olan bir vakayı eş zamanlı olarak incelemesini yasaklamaktadır. Komite bu hükmün içerdiği temel unsurları bireysel başvuruların kabulünü kolaylaştıracak sûrette yorumlamaktadır.

Anahtar Kelimeler:

İnsan Hakları Komitesi, Bireysel Başvuru Hakkı, Ardışık Başvurular, Koşut Başvurular, Başvuru Usûllerinin Rekabeti.

Abstract:

The coexistence on the universal and regional planes of various international human rights protection systems brings about the question of the competition of individual application mechanisms comprised by these systems. The admission of successive or parallel applications made to different international bodies by the same persons alleging violations of the same rights on the basis of the same facts against a State party to several treaties setting up individual application procedures may lead to an important problem. Because if such an accumulation of individual application procedures is permitted, the body deciding on the same case in the second place may de facto become a re-examination body as regards the first decision rendered by the other body. In order to prevent this problem, various human rights treaties establishing individual application procedures contain provisions prohibiting the examination

^(*) İzmir Bakırçay Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalı, Öğretim Üyesi, İzmir - Türkiye,

E-posta: kerem.bilgin@bakircay.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-8418-7199>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 03.04.2023 / Kabul Tarihi: 05.06.2023.

of successive and parallel applications pertaining to the same case. However, by not prohibiting the consideration by the Human Rights Committee of a case which has already been examined under another individual application procedure, the Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights takes a different position in respect to this problem. Nevertheless, the Protocol prohibits the simultaneous examination by the Committee of a case which is being examined under another individual application procedure. The Committee interprets the fundamental elements of this provision so as to facilitate the admission of individual applications.

Keywords:

Human Rights Committee, Right of Individual Application, Successive Applications, Parallel Applications, Competition of Application Procedures.

Parlamento Egemenliğinden Yüksek Mahkeme Hakimiyetine İngiliz ve Amerikan Anayasal Düzenlerinin Karşılaştırılması

A Comparative Analysis of the British and American Constitutional Systems: From Parliamentary Sovereignty to Judicial Supremacy

Dr. Öğr. Üyesi Aslan DELİCE^(*)

Öz:

Anayasacılığın doğduğu İngiltere’de *Ortak Hukukun* olgunlaştırdığı ilkeye göre mutlak egemenliğin sahibi parlamento, ülkenin üstün kanunlarını yapmaya yetkilidir. Ne hükümetin ne de herhangi bir mahkemenin parlamento iradesini değiştirme, yok sayma ya da ilga etme yetkisi bulunur. Demokratik anayasacılığın en eski ve özgün örneği bu yönüyle daha yakından incelenmeyi hak eder. Atlantik’in diğer yakasında eski bir İngiliz sömürgesi olarak hayata başlayan Amerika Birleşik Devletleri (ABD), anayasa yargısını ve katı erkler ayrılığını anayasa literatürüne kazandıran ülkedir. Çok sayıda anayasa hukukçusunun ifade ettiği gibi Amerikan Yüksek Mahkemesi yalnızca hukukun ne olduğunu söylemekle kalmaz aynı zamanda halk adına siyasi erkleri de denetler. Yaygın anayasacılık söylemine bakılırsa anayasa yargısı işleviyle donanmış güçlü bir yüksek mahkemenin temel hakları koruyarak hukuk devletini hayata geçirmekte daha başarılı olması gerekir. Kölelik ve ırk ayrımcılığını tahkim eden Yüksek Mahkeme kararları, bu ülke özelinde anayasacılık söyleminin gerçeklerle örtüşmediğini ortaya koyar. Makale, İngiliz ve Amerikan anayasal düzenlerini mukayese ederek temel hakları teminat altına alan, daha demokratik daha adil bir Türkiye için ipuçları yakalamaya çalışır.

Anahtar Kelimeler:

Parlamento Egemenliği, Hakimler Yönetimi, Temel Haklar, Anayasacılık, Kölelik.

Abstract:

England, the birthplace of constitutionalism, upholds the principle matured by Common Law wherein the Parliament, being the holder of absolute sovereignty, is granted the authority to enact the superior laws of the country. Notably, neither the government nor any court is vested with the power to alter, disregard, or revoke the will of the Parliament. In contrast, the United States has pioneered the constitutional review and the strict separation of powers into constitutional law literature. The US Supreme Court serves not only as a judicial arbiter of what the law is, but also as a watchdog of political powers on behalf of the people. According to the widely accepted discourse of constitutionalism, a

(*) Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Ana Bilim Dalı, İstanbul - Türkiye, E-posta: adelice@fsm.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-3596-8420>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 07.04.2023 / Kabul Tarihi: 05.07.2023.

robust Supreme Court ought to be more successful in implementing the rule of law by safeguarding basic rights. Nevertheless, the fact that the Supreme Court has issued rulings that have reinforced slavery and racial discrimination in the past indicates a significant misalignment between the constitutional discourse and the realities of the country. This article endeavors to compare the constitutional systems of two nations and to glean insights that may be useful in advancing a more democratic and equitable Turkey that provides for the protection of fundamental rights.

Keywords:

Parliamentary Sovereignty, Judiciocracy, Fundamental Rights, Constitutionalism, Slavery.

İcra Dairelerinde Yapılan Satışlarda Katma Değer Vergisi Uygulaması

Value Added Tax Practice on Foreclosure Sales

Dr. Öğr. Üyesi Begüm DİLEMRE ÖDEN^(*)

Öz:

Katma değer vergisi en gelişmiş genel tüketim vergisi niteliğinde olup Avrupa Birliği ülkeleri de dâhil olmak üzere dünyanın pek çok ülkesinde uygulanmaktadır. Bu vergi, Türk Vergi Sistemi'nde 1985 yılından beri yer almaktadır. Katma Değer Vergisi Kanunu'nun yürürlüğe girmesinin en temel amacı, Avrupa Birliği mevzuatı ile uyumlaştırmanın sağlanmasıdır. Katma değer vergisinin konusunu; mal teslimi, hizmet ifası, ithalat ve diğer bazı işlemler oluşturmaktadır. Katma Değer Vergisi Kanunu uyarınca müzayede mahallerinde yapılan satışlar katma değer vergisine tabidir. Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'ne göre de icra yoluyla yapılan satışlar müzayede yerlerinde yapılan satış olarak değerlendirilmekte ve katma değer vergisine tabi tutulmaktadır. Uygulamada icra yoluyla yapılan satışların katma değer vergisinin konusuna girip girmeyeceği noktasında birtakım sorunlar ve tereddütler yaşanmaktadır. Bu konuda uygulamada yaşanan sorunlar ve tereddütler bizi bu çalışmayı yapmaya yöneltmiştir. Çalışma ile hem icra yoluyla yapılan satışlardaki katma değer vergisi uygulaması açıklanmakta hem de uygulamada yaşanan sorunlara çözüm önerilerinde bulunulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Vergi, Katma Değer Vergisi, Cebri İcra Yoluyla Satış, Müzayede, İcra Dairesi.

Abstract:

The value added tax is the most developed general consumption tax and applied in many countries of the world, including the European Union countries. This tax has been applied in the Turkish Tax System since 1985. The main reason for introducing the Law on value added tax is to enable harmonisation with the European Union legislation. The subject of value added tax is delivery of goods, performing a service, importation and other transactions. The Value Added Tax Law states that sales made in auction places are subject to value-added tax. According to the Value Added Tax General Implementation Communiqué, sales made through foreclosure are sales in auction places, and sales made in enforcement offices are subject to value-added tax. In practice, there are some problems and hesitations on whether the foreclosure sales are subject to value added tax or not. The problems and hesitations experienced in practice led us to do this study. With the study, the value-added tax application in sales made through execution is explained, and it is aimed to propose solutions to the problems experienced in practice.

Keywords:

Tax, Value Added Tax, Foreclosure Sales, Auction Places, Execution Office.

^(*) Çankaya Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Mali Hukuk Anabilim Dalı, Ankara - Türkiye,
E-posta: begumdilemre@cankaya.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-4765-2634>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 06.06.2022 / Kabul Tarihi: 17.02.2023.

Sanctions as a Substitute for the Use of Force: Examining the Legal Framework Under International Law

Kuvvet Kullanmanın İkamesi Olarak Yaptırımlar: Hukuki Çerçevenin Uluslararası Hukuk Kapsamında İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Kübra ECEMİŞ YILMAZ^(*)

Abstract:

This article investigates the use of sanctions as a tool for encouraging compliance with international law's prohibition of the use of force. The article gives examples of circumstances in which the prohibition of the use of force and sanctions has been applied, as well as an analysis of the effectiveness of sanctions in these situations. The article emphasizes the limitations of sanctions as a standalone tool for encouraging compliance with international law, as well as the importance of carefully designing and administering sanctions. In addition, the article indicates that, while sanctions can be an effective tool for encouraging compliance with international law, they should not be used in place of other measures. The article concludes with recommendations for future research and policy actions in this area, such as the importance of considering the unintended consequences of sanctions and their impact on vulnerable populations, as well as the importance of using sanctions in conjunction with other measures to promote compliance with international law.

Keywords:

Prohibition of the Use of Force, Sanctions, International Law, Conflict Resolution, Charter of the United Nations.

Öz:

Bu makale, yaptırımların, uluslararası hukukta kuvvet kullanma yasağına uyumu teşvik etmek için bir araç olarak kullanılmasını araştırmaktadır. Makale, kuvvet kullanma ve yaptırım uygulanmasına ilişkin yasağın uygulandığı koşullara ve bu durumlarda yaptırımların etkinliğine örnekler vermektedir. Makale, yaptırımların uluslararası hukuka uyumunu teşvik etmek için bağımsız bir araç olarak sınırlamalarının yanı sıra yaptırımların dikkatli bir şekilde tasarlanmasının ve uygulanmasının önemini vurgulamaktadır. Ayrıca makale, yaptırımların uluslararası hukuka uyumu teşvik etmek için etkili bir araç olabilmesine rağmen, diğer önlemlerin yerine kullanılmaması gerektiğini belirtmektedir. Makale, yaptırımların istenmeyen sonuçlarının ve bunların savunmasız nüfus üzerindeki etkilerinin dikkate alınmasının önemi ve yaptırımların uluslararası hukuka uyumu teşvik etmek için diğer önlemlerle birlikte kullanılmasının önemi gibi bu alandaki gelecekteki araştırma ve politika eylemlerine ilişkin önerilerle sona ermektedir.

Anahtar Kelimeler:

Kuvvet Kullanma Yasağı, Yaptırımlar, Uluslararası Hukuk, Çatışma Çözümü, Birleşmiş Milletler Şartı.

^(*) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk Anabilim Dalı, Ankara - Türkiye, E-posta: hkeyilmaz@ybu.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-9438-0291>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 24.03.2023 / Kabul Tarihi: 15.06.2023.

Georg Friedrich Puchta, Begriffsjurisprudenz und Genealogie des Rechts

Georg Friedrich Puchta, Kavram Hukukçuluğu ve Hukukun Kökeni

Doç. Dr. jur. Dr. Altan HEPER^(*)

Zusammenfassung:

Zweifellos spielt die Konstruktionsjurisprudenz, besser bekannt als Begriffsjurisprudenz in der juristischen Methodologie eine wichtige Rolle. Die Bedeutung der Begriffsjurisprudenz ist nicht nur in Deutschland, sondern insbesondere in den Ländern des kontinentalen Rechts anerkannt. Die Begriffsjurisprudenz hat einen wichtigen Beitrag zur Grundlagenforschung der Rechtswissenschaft und des Rechts geleistet. Ablehnung des rationalistischen Naturrechts, Rechtsgewißheit, Rechtserkenntnis, Kontinuität des Rechts als Rechtsbewußtsein, Volksgeist, Rezeption, System im Recht, Recht als System von Rechtssätzen und Begriffspyramide sind einige der Themen, die die Begriffsjurisprudenz in der juristischen Auseinandersetzungen geprägt haben. Heute sieht sich die Begriffsjurisprudenz dem Vorwurf ausgesetzt, eine formale, an den Buchstaben des Gesetzes gebundene, lebensfremde Rechtsfindung zu sein. Ohne die fruchtbare Auseinandersetzung der Interessenjurisprudenz, später der Wertungsjurisprudenz mit der Begriffsjurisprudenz hätte die heutige Rechtslehre aus unserer Sicht zweifellos nie das heutige Niveau erreicht. Die führenden Köpfe der Begriffsjurisprudenz waren Gustav Hugo, Friedrich Carl von Savigny, Bernhard Windscheid und Georg Friedrich Puchta. In diesem Artikel soll der Versuch unternommen werden, auf der Grundlage des bedeutenden Werkes von Puchta, „*Cursus der Institutionen*“ einen kurzen Einblick in das Rechtsverständnis der Begriffsjurisprudenz zu geben.

Schlüssel Wörter:

Georg Friedrich Puchta, Konstruktionsjurisprudenz, Begriffsjurisprudenz, Begriffspyramide, Methodendiskussion.

Öz:

Hiç şüphesiz Kurgu Hukukçuluğu (*Konstruktionsjurisprudenz*), daha iyi bilinen adlandırmayla Kavram Hukukçuluğu (*Begriffsjurisprudenz*) hukuk metodolojisinde önemli bir rol oynamaktadır. Kavram hukukçuluğunun önemi sadece ortaya çıktığı Almanya'da değil, Kıta Avrupası'nın tümünde kabul görmektedir. Kavram hukukçuluğu hukukun ve hukuk biliminin esaslarını araştırmada önemli bir katkı sağlamıştır. Akli doğal hukukun reddi, hukukun kesinliği, hukukun bilgisi, hukukun sürekliliği, hukuk bilinci, halkın ruhu (*Volksgeist*), yabancı hukukun üstlenilmesi, hukukta sistem, hukuk kurallarının sistemi olarak hukuk, kavramlar pramidi, kavram hukukçuluğunun hukukî tartışmalara taşıyarak damgasını vurduğu konulardan bazılarıdır. Günümüzde kavram hukukçuluğuna, şekli, yasanın sözüne sıkı sıkıya bağlı, yaşama yabancı bir hukuk yaratma metodu olduğu ithamı yapılmaktadır. Menfaatler hukukçuluğunun, daha sonra

^(*) Özyeğin Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye, Tübingen Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Öğretim Görevlisi, Tübingen - Almanya,
E-posta: altan.heper@ozyegin.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-6207-7528>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 03.04.2023 / Kabul Tarihi: 10.07.2023.

değerler hukukçuluğunun kavram hukukçuluğuyla verimli tartışmaları olmasaydı, bizce hukuk öğretisi bugünkü seviyesine erişemeyecekti. Kavram hukukçuluğunun ileri gelen hukukçuları olarak Gustav Hugo, Friedrich Carl von Savigny, Bernhard Windscheid ve Georg Friedrich Puchta olarak sayılabilir. Bu makalenin amacı, Puchta'nın önemli bir eseri olan "*Cursus der Institutionen*" (Kurumların Öğrenilmesi) aracılığıyla kavram hukukçuluğunun hukuk anlayışına bir giriş yapma çabasıdır.

Anahtar Kelimeler:

Georg Friedrich Puchta, Kurgu Hukukçuluğu, Kavram Hukukçuluğu, Kavram Piramidi, Metod Tartışması.

Robert Nozick'in Adalet Teorisi: John Rawls'un Hakkaniyet Olarak Adaleti Karşısında Yetkilendirme Teorisi

Robert Nozick's Theory of Justice: Entitlement Theory Against John Rawls' Justice as Fairness

Arş. Gör. Tuba Dilşat KARATAŞ^(*)

Öz:

Adalet kavramı ister hukuki ister felsefi ister sosyolojik açıdan ele alınsın, net bir tanımı yapılamayan ve subjektif niteliğe sahip bir kavram olarak karşımıza çıkar. Buna bağlı olarak adalet kavramı her bir düşünür tarafından farklı bir şekilde ele alınır ve adalet ile neyin anlaşılması gerektiği sorusuna farklı cevaplar verilir. Söz konusu her bir farklı yaklaşım, adalet teorileri olarak somutlaşır. Adalet teorileri, çeşitli bakış açılarıyla, örneğin sosyalist bakış açısıyla veya liberal (klasik liberal veya neo-liberal) bakış açısıyla da ele alınabilir. Günümüzde neo-liberal yaklaşım çerçevesinde adalet kavramını ele alan düşünürlerin başında Robert Nozick gelir. Robert Nozick, temelde toplumsal işbirliğine ihtiyaç duyulmaksızın adaletin sağlanabileceğini, mülkiyet hakkının dağıtımında adaletin sağlanmasının yeterli olduğunu, dolayısıyla sınırlı (minimal) bir devletin meşru olabileceğini yetkilendirme teorisi adı altında öne sürer. Robert Nozick'in bu yaklaşımı, esas itibarıyla John Rawls'un hakkaniyet olarak adalet teorisine getirdiği eleştiriler üzerine inşa edilmiştir. Bu çalışmada, Robert Nozick'in yetkilendirme teorisi altında adalet kavramına yönelik yaklaşımı, John Rawls'un hakkaniyet olarak adalet yaklaşımına yönelik getirdiği eleştiriler de göz önünde bulundurulmak suretiyle açıklanmaya, irdelenmeye ve değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Adalet, Robert Nozick, Yetkilendirme Teorisi, John Rawls, Hakkaniyet Olarak Adalet.

Abstract:

Whether the concept of justice is handled from a legal, philosophical or sociological point of view, it appears as a subjective concept with no clear definition. Accordingly, the concept of justice is handled differently and different answers are given to the question of what should be understood by justice by each philosopher. Each different approach in question objectivises as theories of justice. Theories of justice can also be viewed from a variety of perspectives, for example, from a socialist perspective or from a liberal (classical liberal or neo-liberal) perspective. Today, Robert Nozick comes first among the philosopher who deal with the concept of justice within the framework of the neo-liberal approach. Robert Nozick basically argues that justice can be achieved without the need for social cooperation, that it is sufficient to provide justice in the distribution of property rights, therefore, a limited (minimal) state can be legitimate under the name of entitlement theory. Robert Nozick's approach is essentially

^(*) Atatürk Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalı, Erzurum Türkiye, E-posta: dilsat.ural@atauni.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-6154-3939>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 05.04.2023 / Kabul Tarihi: 26.05.2023.

built on criticisms of John Rawls' the theory of justice as fairness. In this study, Robert Nozick's approach to the concept of justice under the entitlement theory has been tried to be explained, scrutinized and evaluated by taking in consideration criticisms of John Rawls' the theory of justice as fairness.

Keywords:

Justice, Robert Nozick, Entitlement Theory, John Rawls, Justice as Fairness.

Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Teşebbüs Meselesi^(*)

The Issue of Attempt in Crimes Aggravated by the Consequence

Arş. Gör. Dr. Melik KARTAL^(**)

Öz:

Bu çalışmayla Türk Hukukunda daha önce spesifik olarak ele alınmamış netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda teşebbüs meselesi detaylıca ele alınmıştır. Netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda teşebbüs meselesi son derece tartışmalıdır. Bunlardan ağırlaşan neticeye teşebbüs genel olarak kabul edilmektedir. Ancak bu kapsamda, görünüşte netice sebebiyle ağırlaşmış suçlar bakımından bir tartışma bulunmasa da, gerçek netice sebebiyle ağırlaşmış suçlar bakımından tartışma bulunmaktadır. Çalışmamızda ağırlaşan neticeye teşebbüse ilişkin tüm tartışmalı meselelere yer verilmiştir. Keza netice sebebiyle ağırlaşmış teşebbüsün varlığı da oldukça tartışmalıdır. Bunu kabul eden görüşler olduğu gibi kabul etmeyen görüşler de bulunmaktadır. Çalışmamızda bu görüşlerin tamamı ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Ayrıca mevcut ve ideal hukuk açısından netice sebebiyle ağırlaşmış teşebbüsün uygulanabilirliği hakkında kendi görüşlerimize de yer verilmiştir. Bu bağlamda, Türk Ceza Kanunu'nun konuyla ilgili hükümlerinin teşebbüs bakımından birtakım engellere yol açabileceği de ayrıntılı olarak izah edilmiştir. Ayrıca buna bağlı endişeleri ortadan kaldırmak adına bazı hususlarda yeni düzenlemelere gidilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suç, Temel Netice, Özel Netice, Ağırlaşan Neticeye Teşebbüs, Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Teşebbüs.

Abstract:

With this study, the issue of attempt in crimes aggravated by the consequence, which has not been specifically addressed in Turkish Law before, has been addressed in detail. The issue of attempt in crimes aggravated by the consequence is highly controversial. The attempt to the aggravated consequence is generally accepted. In this context, although there is no controversy in terms of crimes aggravated by the apparent consequence, there is a controversy in terms of crimes aggravated by the real consequence. In our study, all controversial issues regarding the attempt to the aggravated consequence are included. Likewise, the existence of the attempt aggravated by the consequence is also very controversial. There are opinions that accept it as well as opinions that do not accept it. In our study, all of these opinions are discussed in detail. In addition, our own opinions on the applicability of the attempt aggravated by

^(*) Bu çalışmayı büyük bir sabır ve titizlikle okuyup değerli fikirleriyle büyük katkı sağlayan çok kıymetli meslektaşlarım; Doç. Dr. Muhammed Emre TULAY'a (Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı), Dr. Öğretim Üyesi Derya TEKİN'e (İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı) ve Dr. Öğretim Üyesi İlhan BULUT'a (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı) en içten teşekkürlerimi sunarım.

^(**) İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye, E-posta: melik.kartal@medeniyet.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-9233-1904>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 07.04.2023 / Kabul Tarihi: 10.06.2023.

the consequence in terms of current and ideal law are also included. In this context, it is also explained in detail that the relevant provisions of the Turkish Penal Code may cause some obstacles in terms of the attempt. In addition, it has been stated that new regulations should be made on some issues in order to eliminate the related concerns.

Keywords:

The Crimes Aggravated by the Consequence, Basic Consequence, Special Consequence, The Attempt to the Aggravated Consequence, The Attempt Aggravated by the Consequence.

Hükümetlere Karşı Açılan Hak Temelli İklim Davalarında Ulusal Mahkemelerin Tutumları

National Courts' Approaches to Rights Based Climate Litigation Against Governments

Dr. Öğr. Üyesi Feyzan OLGUNSOY^(*)

Öz:

İnsan kaynaklı faaliyetler nedeniyle gerçekleştiği bilimsel verilerle ortaya konulmuş olan iklim değişikliğinin doğaya ve insan yaşamına olan yıkıcı etkileriyle mücadelede özellikle Paris İklim Anlaşması'ndan sonra ulusal mahkemelerin rolünün arttığı gözlemlenmektedir. İnsan hakları öğretisi devletin iklim değişikliğiyle mücadele yükümlülüğünü yerine getirmesi için kabul etmesi ve uygulaması gereken iklim politika ve eylemlerinde stratejik bir araç olarak kullanılmaktadır. Ulusal mahkemeler önündeki iklim davalarında hak temelli yaklaşım uygulanarak hükümetin ve ilgili idari kurumların iklim uyum ve mücadele politikalarını benimsemesi ve bunları kararlı bir biçimde uygulamasını sağlayan başarılı neticeler elde edilmiştir. Hak temelli iklim davalarında başvurucuların iddialarını oldukça karmaşık ve çok yönlü argümanlarla desteklemeleri gerekmektedir. Bu argümanlar arasında öncelikli olarak devletin iklim değişikliğiyle mücadele etme yönündeki hukuki yükümlülüğünün temellendirilmesi yer almaktadır. Hükümetin anılan hukuki yükümlülüğünü yerine getirmedeki kusuru ile başvurucuların temel haklarını koruma yükümlülüğünün ihlal edildiği sonucuna varılmaktadır. Bu çalışmada karşılaştırmalı yargı kararları arasından seçilen örneklerle devletin iklim değişikliğiyle mücadele etme yönündeki hukuki yükümlülüğünün temellendirilmesi, talep edilen iklim eylem yaptırımına karar verilmesi ve bunun kuvvetler ayrılığı ilkesi açısından yarattığı tartışmalar, davacı olabilme şartının ve nedensellik bağının kurulması gibi meseleler bakımından sonraki başvurular için esin kaynağı oluşturabilecek yenilikçi tutumlara yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler:

Hak Temelli İklim Davaları, Devletin İklim Eyleminde Bulunma Yükümlülüğü, Urgenda Kararı, Neubauer Kararı, Yüzyılın Davası.

Abstract:

Climate change is scientifically proven to be human-induced and has devastating affects on nature and human life. The role of national courts has increased in the fight against climate change, especially after the Paris Agreement. Human rights doctrine is used as a strategic tool to put pressure on governments to implement climate policies and to fulfill their obligation to combat climate change. Successful results is obtained by utilizing a rights-based climate litigation before national courts, enabling the government and relevant administrative institutions to adopt and implement efficient and ambitious adaptation mitigation policies. For the rights-based climate litigation to be successful, the applicants must support

^(*) İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye, E-posta: feyzan.ozbay@medeniyet.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-2062-8909>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 04.04.2023 / Kabul Tarihi: 14.06.2023.

their claims with complex and multi-faceted arguments. Among these arguments, establishin the legal responsibility of governments in fighting climate change is placed primarily. In this study, by examining the cases selected from the comparative judicial decisions, innovative attitudes of national courts that can be a source of inspiration for later applications elsewhere in the world are examined.

Keywords:

Rights Based Climate Litigation, Governmental Duty to Take Climate Action, Urgenda Case, Neubauer Case, The Case of the Century.

Analyzing the Universality Principle: Qualifying Crimes and the Role of International Judicial Cooperation

Evrensellik İlkesi Üzerine Bir İnceleme: Suçların Sınıflandırılması ve Uluslararası Adli İşbirliği İhtiyacının Rolü

Arş. Gör. Tansu SAYAR KANYIŞ⁽¹⁾

Abstract:

The universality principle provides an exceptional international criminal jurisdiction without seeking connection points with the forum state. This exceptional nature of the principle necessitates limiting the number of offenses subject to it. The nature of the crimes subject to the principle should be determined as they shape the way the principle is defined, regulated, and applied. Some of the crimes in question are within this scope as they violate the jus cogens norms, while some of the others are international organized crimes. Unlike crimes that violate jus cogens norms, it is difficult to prove the state involvement in international organized crimes. Due to their nature, it is difficult for a state to fight these crimes alone and it makes the state seem as if it is unable to prosecute them. Therefore, international cooperation for these crimes should be accepted as an alternative to state involvement. Crimes subject to the principle of universality should be analyzed by dividing them into two as “international crimes that constitute a violation of jus cogens norms” and “other international crimes”. The first group of crimes is subject to the “direct universality principle” in which every state has a primary obligation to prosecute. “Other international crimes”, are subject to the “indirect universality principle” in which the state holding the perpetrator has a secondary obligation to prosecute that only appears when it cannot extradite the perpetrator.

Keywords:

Universality Principle, Nature of the Crimes, The Element of State Involvement, Requirement of International Judicial Cooperation, The Distinction between Direct and Indirect Universality Principles.

Öz:

Evrensellik ilkesi, yargılamayı yapacak devlet ile işlenen suç arasında bağlantı noktası aranmaksızın uluslararası ceza yargısı yetkisi sağlar ve istisnai niteliklidir. İlkenin bu istisnai niteliği, ilkeye tabi suçların sınırlı sayıda olmasını gerektirir. Söz konusu suçların nitelikleri belirlenmelidir. İlkeye tabi suçların doğası, ilkenin tanımlanma, düzenlenme ve uygulanma biçimlerini şekillendirmektedir. Söz konusu suçlardan bir kısmı jus cogens normu ihlali oluşturduğundan bu kapsamdayken diğer kısmı uluslararası organize suçlardır. Jus cogens normu ihlali oluşturan suçların aksine, uluslararası organize suçlara devletin müdahil olduğunu ispatlamak zordur. Uluslararası organize suçların nitelikleri gereği bir devletin tek

⁽¹⁾ İzmir Ekonomi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, İzmir - Türkiye, E-posta: tansu.sayar@ieu.edu.tr, sayar.tansu@gmail.com; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-5422-3870>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 23.03.2023 / Kabul Tarihi: 10.06.2023.

başına bu suçlarla mücadele etmesi oldukça güçtür ve devleti bu suçları yargılamaya muktedir değilmiş gibi gösterir. Bu nedenle bu tip suçlar için uluslararası işbirliği, devletin müdahil olmasına alternatif bir unsur olarak kabul edilmelidir. Öyleyse evrensellik ilkesine tabi suçlar, “jus cogens normu ihlali oluşturan uluslararası suçlar”-“diğer uluslararası suçlar” şeklinde ikiye ayırarak incelenmelidir. “Jus cogens normu ihlali oluşturan uluslararası suçlar”, “doğrudan evrensellik ilkesine” tabidir. Evrensellik ilkesinin bu uygulanma biçimi, her devlete yargılama yükümlülüğü yükler. “Diğer uluslararası suçlar” ise evrensellik ilkesinin “dolaylı evrensellik ilkesi” şeklinde düzenlenip uygulanmasını sağlar. Yüklediği ya iade et ya yargıla yükümlülüğü sayesinde, faili elinde bulunduran devlet, faili ancak suçun işlendiği yer devletine iade edemiyorsa yargılama yükümlülüğü altındadır ve yargılama yetkisi ikincil niteliktedir.

Anahtar Kelimeler:

Evrensellik İlkesi, Suçların Doğası, Devletin Müdahil Olması Unsuru, Uluslararası Adli İşbirliği İhtiyacı, Doğrudan ve Dolaylı Evrensellik İlkesi Ayrımı.

ÖZEL HUKUK

Türk Ticaret Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Konişmentonun Yük Teslimindeki Rolü ve Yükün Konişmentosuz Teslimi

The Role of Bill of Lading in Cargo Delivery and Cargo Delivery without Bill of Lading within the Framework of the Provisions of Turkish Commercial Code

Dr. Öğr. Üyesi **Metin Uğur AYTEKİN**^(*)

Öz:

Konışmento deniz taşımacılığında kullanılan en önemli belgelerden birisidir. Taşınmak üzere gemiye yüklenen yük üzerinde kimin aynı hak sahibi olduğunun ve yükün kime teslim edileceğinin belirlenmesi bakımından konişmentonun önemli bir rolü bulunmaktadır. Ancak deniz taşımacılığındaki teknolojik gelişmeler ve gemilerin konişmentodan daha hızlı şekilde boşaltma limanına ulaşabilir hâle gelmesi gibi çeşitli nedenlerle konişmento ibraz edilmeksizin yük teslimine olanak tanıyan bazı yöntemler ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte konişmentonun çalınabilmesi, kaybedilebilmesi ve dolandırıcılık amacıyla kullanılabilmesi gibi sebeplerle yükün konişmento ibraz edilmeksizin teslimi için farklı yöntemlere başvurulurken yasal düzenlemelere ve sözleşmeden doğan şartlara uyma gerekliliği bulunmaktadır. Bu bakımdan öncelikle konişmento karşılığında ve konişmento ibraz edilmeksizin eşya teslimi hakkında TTK'da yer alan genel çerçeve dahilinde, konişmentosuz yük teslimine dair çeşitli uygulamalar ve hukuki sorunlar hakkında tespitlerde bulunulması önem arz etmektedir. Bu tespitler doğrultusunda yükün yanlış kişiye tesliminin ve buna bağlı olarak karşılaşılabilecek olumsuz hukuki sonuçların önlenmesi mümkün olabilecektir.

Anahtar Kelimeler:

Konışmento, Navlun Sözleşmesi, Garanti Mektubu, Telex Release, Teslim Ordinosu.

Abstract:

Bill of Lading is one of the most important documents used in maritime transportation. The bill of lading has an important role in determining who has the real right on the cargo loaded on the ship to be transported and to whom the cargo will be delivered. However, due to various reasons such as technological developments in maritime transportation and ships being able to reach discharge port faster than the bill of lading, some methods have emerged that allow cargo delivery without presenting the bill of lading. Nevertheless, there is a necessity to comply with legal regulations and contractual

^(*) Pîrî Reis Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Deniz Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,
E-posta: muaytekin@pirireis.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-6199-7356>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 31.10.2022 / Kabul Tarihi: 10.07.2023.

conditions when resorting to different methods of delivering cargo without the presentation of the bill of lading, considering the risks of theft, loss, and fraudulent use associated with the bill of lading. Therefore, it is important to initially determine various applications and legal problems related to the delivery of cargo without the presentation of bill of lading within the general framework under the TCA in relation to the delivery against and without the presentation of bill of lading. Through such determinations, it may be possible to prevent the misdelivery of the cargo and the potential negative legal consequences associated with it.

Keywords:

Bill of Lading, Contract of Carriage by Sea, Letter of Indemnity, Telex Release, Delivery Order.

Türk Spor Hukuku'nun Gelişim Sürecinde Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) Dönemi

The Alliance of Turkish Sports Societies (TICI) Period in the Development Process of Turkish Sports Law

Dr. Önder EGE^(*)

Öz:

Spor kulüplerinin gelişim süreci aynı zamanda spor hukukunun da gelişim sürecidir. Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimat Dönemi reformları doğrultusunda beden eğitimi dersleri ile başlayan Batı tarzı spor faaliyetleri sonrasında örgütlenme ve kulüpleşme süreci başlamıştır. İkinci Meşrutiyet ile sporun ve kulüplerin hukuki statüsündeki gelişme ivme kazanmıştır. Türkiye'nin Olimpiyat macerası da bu dönemde başlamıştır. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı-TİCİ (1922-1936), Türkiye'nin ilk çok sporlu spor örgütüdür. TİCİ kamu yararına çalışan dernek statüsüne ve Türkiye'yi dışarıda temsil etme yetkisine sahiptir. Bu bağlamda devletin mali yardımlar da alıyordu. TİCİ'nin Türkiye genelinde federatif bir örgütlenme yapısı vardı. TİCİ ile bağımsız bir yönetim anlayışının Türk sporunda hâkim olması hedeflenmiştir. TİCİ bazı kısır çekişmeler ve politik hesaplar sonucu kısa sürede sporu yönetme kabiliyetini kaybetmiştir. Bu gelişmeler sonunda 1936 yılında yerini başka bir kuruma bırakmıştır. Günümüz Türkiye sporunda 7504 sayılı SKSFK, bağımsızlık ve özerklik tartışmalarını sona erdirmemiştir. Bu durum TİCİ deneyiminin önemini göstermektedir. Ancak, gönüllü spor birliklerine dayalı, özerk bir spor örgütlenmesi modeli olarak, günümüzdeki Türk spor yönetimi açısından ise önemli dersler alınabilecek, özgün bir deneyim olarak tarihteki yerini almıştır.

Anahtar Kelimeler:

Spor, Cemiyet, TİCİ, Spor Kulübü, Spor Hukuku.

Abstract:

The development process of sports clubs is also the development process of sports law. After the Western-style sports activities that started with physical education lessons in line with the reforms of the Tanzimat Period in the Ottoman Empire, the process of organization and club formation began. With the Second Constitutional Monarchy, the development in the legal status of sports and clubs gained momentum. Turkey's Olympic adventure also began in this period. The Turkish İdman Societies Alliance-TİCİ (1922-1936) is Turkey's first multi-sport sports organization. TİCİ had the status of an association working in the public interest and the authority to represent Turkey abroad. In this context, the state was also receiving financial aid. TİCİ had a federative organizational structure throughout Turkey. With TİCİ, it is aimed that an independent management approach will dominate in Turkish sports. TİCİ has weakened as a result of inter-club conflicts, frictions and divisions, just like its predecessors.

^(*) İstanbul Barosu Avukat, İstanbul - Türkiye,

E-posta: onderege1967@hotmail.com; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-5090-0379>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 07.04.2023 / Kabul Tarihi: 05.07.2023.

These developments were eventually replaced by another institution in 1936. In today's Turkish sports, SKSFK numbered 7504 could not end the debates on independence and autonomy. This situation shows the importance of the TİCİ experience. However, as an autonomous sports organization model based on voluntary sports associations, it has taken its place in history as a unique experience from which important lessons can be learned for today's Turkish sports management.

Keywords:

Sports, Society, TİCİ, Sports Club, Sports Law.

Taşınmazların Rızaya Dayalı Olarak Birleştirilmesi ve Ayrılması (İfraz ve Tevhit) İşlemleri

Voluntarily Consolidation and Separation of Immovables

Doç. Dr. Ekrem KURT^(*)

Öz:

Tapu kütüğü kural olarak parsel esasına göre tutulur. Yani her parsel için tapu kütüğünde bir sayfa açılır. Parsel taşınmazın birimidir. Yani her parsel bir taşınmazdır. Kadastro uygulaması ile tespit olunan parsellerin zamanla sınırdış parsellerle birleştirilmesi veya parselin kendi içinde birden çok parsel olarak ayrılması gerekebilir. Bu işlemlere birleştirme (tevhit) ve ayırma (ifraz) adı verilir. Birleştirme ve ayırma işlemleri çoğu zaman cebri yani arazi toplulaştırılmasında veya imar uygulamasında olduğu gibi mevzuat gereği olabilir. Ancak yasal kısıtlamalara uyulmak kaydıyla iradi olarak yapılması da mümkündür. Bu çalışmada iradeye dayanan birleştirme ve ayırma işlemleri incelenmiştir.

Birleştirmede önceki parsellere ilişkin tapu kütüğü sayfaları kapatılır ve birleşerek oluşan yeni parsel için ayrı sayfa açılarak oraya tescil gerçekleştirilir. Ayrımda ise önceki kütük sayfası kapatılırken, yeni oluşan parsellerin her birine ayrı birer kütük sayfası açılarak buraya tescilleri gerçekleştirilir.

Tarım arazilerinde ve imarlı arsalarda birleştirme işlemi hoş karşılanır ve olumlu sonuçları vardır. Tarım arazilerinin birleşme yoluyla büyümesi yoluyla verimliliğinin artması umulur. İmar arsalarda ise mimara sanatını icra etme imkanı verecek genişlik sağlar.

Ayırma ise her iki taşınmaz grubunda (tarımsal ve imarlı) arzulanan bir durum değildir. Zira tarımda verimin düşmesine, kentleşmede de çirkin ve kullanışsız yapıların ortaya çıkmasına neden olabilir. Bu nedenle ayırma işlemleri kamu hukuku düzenlemeleriyle ciddi sınırlamalara tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler:

Birleştirme, Ayırma, Tevhit, İfraz, Arazi Kullanımı.

Abstract:

The land registry is kept on a parcel basis as a rule. In other words, a page is opened in the land registry for each parcel. The parcel is the unit of the real estate the parcels determined by the cadaster application may need to be merged with the adjacent parcels over time or the parcel may need to be divided into more than one parcel within itself. These operations are called consolidation and separating. These can often be compulsory, as in land consolidation or zoning implementation, as required by legislation. However, it is also possible to do it voluntarily. In this study, consolidation and separating processes based on will are examined.

^(*) MEF Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,
E-posta: ekremku@yahoo.com; Orcid Id: <https://orcid.org/0009-0007-6277-8693>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 30.04.2023 / Kabul Tarihi: 26.06.2023.

Consolidation in agricultural lands and zoned lands is welcome and has positive results. It is expected that the productivity of farmland will increase by means of consolidation. On the other hand, in the zoning lands, it provides the width that will allow the architect to practice his art.

Separation is not a desirable situation. Because it can lead to a decrease productivity in agriculture and can cause ugly and useless structures in urbanization. For this reason, separation procedures are subject to serious restrictions by public law regulations.

Keywords:

Consolidation, Separation, Merger, Allotment, Land Use.

Kamu ve Özel Hastanelerin Yoğun Bakım Ünitelerindeki Tıbbî Uygulama ve Organizasyon Hatalarından Doğan Hukuki Sorumluluğu

Civil Liability Arising From Medical Malpractice and Organizational Fault in Intensive Care Units of Public and Private Hospitals

Prof. Dr. Dilek ÖZCENGİZ^(*)

Prof. Dr. Serkan ÇINARLI^(**)

Arş. Gör. Munise Seray GÖNCÜ DÖNER^(***)

Sevcan EKİZLER GÜNEY^(****)

Öz:

Yoğun bakım ünitelerinde etkin bir ekip çalışması bulunmaktadır. Yoğun bakım hastalarının çoğu ölümler yaşam arasında kritik durumda bulunan hastalardır. Yoğun bakımlarda çoğunlukla, böyle durumda bulunan hastaların yer alması nedeniyle en küçük hatanın bedeli dahi ağır olabilmektedir. Bu sebeple yoğun bakımlarda görev yapan herkese büyük sorumluluk düşmektedir. Gerek yoğun bakımlarda bulunan hastaların ağır durumda olmaları gerekse de ortamın niteliği nedeniyle tıbbî uygulama hataları özellik arz etmektedir. Her şeyden önce yoğun bakımlarda çalışan sağlık personelinin tecrübeli, eğitilmiş, donanımlı ve yeterli sayıda olması gerekmektedir. Ancak bu durum özel ve kamu hastanelerinin sorumluluğunu sona erdirmek bakımından yeterli olmayıp; teşhis ve tedaviden, bilgilendirme ve rıza alınmasından ve organizasyon hatasından kaynaklanan sebeplerle de hastanelerin sorumluluğu doğabilmektedir. Çalışmada öncelikle yoğun bakımlarda meydana gelen tıbbî uygulama ve organizasyon hataları hakkında kanuni düzenlemeler çerçevesinde kapsamlı bir inceleme yapılmaya çalışılmıştır. Son bölümde ise kamu ve özel hastanelerinin tıbbî uygulama ve organizasyon hataları sebebiyle hukuki sorumluluğu üzerinde durulmuştur. Ayrıca bu incelemeler yapılırken Danıştay ve Yargıtay'ın konu ile ilgili vermiş olduğu kararlarına da yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Yoğun Bakım Üniteleri, Tıbbî Uygulama, Organizasyon Hatası, Tıbbî Uygulama Hatası, Hukuki Sorumluluk.

^(*) Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Adana - Türkiye, E-posta:ozcengiz@cu.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-2598-0127>.

^(**) İzmir Bakırçay Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku Anabilim Dalı, İzmir - Türkiye, E-posta:serkan.cinarli@bakircay.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-2471-875X>.

^(***) İzmir Bakırçay Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, İzmir - Türkiye, E-posta:seray.goncudoner@bakircay.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-1539-8205>.

^(****) İzmir İl Sağlık Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Başkan Yardımcısı, İzmir - Türkiye, E-posta:sevcanekizler@hotmail.com; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-3844-7276>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 14.10.2022 / Kabul Tarihi: 12.05.2023.

Abstract:

There is an effective team work in intensive care units. Most intensive care patients are in critical condition between death and life. Even the smallest mistake can have a bad outcome, as patients in such critical situations are mostly involved in intensive care units. For this reason, everyone who works in intensive care units has too much responsibility. Medical malpractice are characteristic due to both the severe condition of the patients in the intensive care units and the conditions of the intensive care unit. First of all, the health personnel working in intensive care units should be experienced, trained, informed and in sufficient numbers. However, this situation is not sufficient to end the responsibility of private and public hospitals; hospitals may also be liable for reasons arising from diagnosis and treatment, information and consent, and organizational fault. In the study, first of all, it was tried to make a comprehensive examination about the medical malpractice and organizational fault that occur in intensive care units within the framework of legal regulations. In the last part, the civil liability of public and private hospitals due to medical malpractice and organizational fault is emphasized. In addition, while these examinations were carried out, the decisions of the Council of State and the Supreme Court on the subject were also included.

Keywords:

Intensive Care Units, Medical Practice, Organizational Fault, Medical Malpractice, Civil Liability.

5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Madde 55/2 Hükmünde Yer Alan Tenfiz Engelleri

Reasons of Objection to Enforcement of Foreign Judgments Regulated in Article 55/2 of Turkish Code on Private International and Procedural Law

Dr. Öğr. Üyesi Begüm SÜZEN^(*)

Öz:

Yabancı mahkeme kararlarının Türkiye’de icra edilebilmeleri için tenfiz edilmeleri gerekmektedir. Tenfiz koşulları 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun’un 50, 54. maddelerinde düzenlenmektedir. Bu hükümlerin yanı sıra, MÖHUK m. 55/2 düzenlemesinde, davalının itirazı şartına bağlı olarak iki tenfiz engeli daha öngörülmüştür: yabancı mahkeme ilamının kısmen ya da tamamen yerine getirilmiş olması ve yabancı mahkeme kararının yerine getirilmesine engel bir sebebin ortaya çıkmış olması. Yabancı mahkeme ilamının “yerine getirilmiş olmasına” ilişkin itirazın borcun karar sonrası ifa edildiğine dair olduğu konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Buna karşılık, kanunda, “ilamın yerine getirilmesine engel sebebin ortaya çıkması olması” durumu ile hangi hallerin kastedildiği açıklanmadığı ve bu durumun hangi hukuka göre tespit edileceği açıkça belirtilmediğinden, söz konusu hükmün doktrin ve uygulamada farklı şekillerde yorumlandığı görülmektedir. Bu makalede, tenfize konu ilamın kısmen veya tamamen yerine getirilmiş olması ile ilamın yerine getirilmesine engel bir sebebin ortaya çıkmış olması durumları ayrı ayrı değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler:

Yabancı Mahkeme İlamı, Tenfiz, İfa, Takas, Zamanaşımı.

Abstract:

Enforcement conditions of foreign judgments are regulated in articles 50 and 54 of Turkish code on private international and procedural law. In addition to these provisions, in article 55/2 of Turkish code on private international and procedural law, two more reasons of objection to enforcement are regulated depending on the objection of the defendant: fulfillment partially or completely of the foreign judgment and the emergence of a reason preventing the execution of the foreign judgment. The fulfillment of the foreign court decision means without a doubt that the debt has been fulfilled after the decision. The provision in question is interpreted in different ways in doctrine and practice,

^(*) Bahçeşehir Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,
E-posta: begum.sermet@law.bau.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-6613-9353>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 12.04.2023 / Kabul Tarihi: 07.06.2023.

since it is not explained what is meant by the circumstance of “the emergence of a reason preventing the execution of the foreign judgment” and it is not clearly specified under which law this situation will be determined. In this article, the reasons of objection to the enforcement of foreign judgments regulated in article 55/2 of Turkish code on private international and procedural law will be evaluated.

Keywords:

Foreign Judgment, Enforcement, Fulfilment, Barter, Statute of Limitations.

Motorlu Araç İşletenin Karayolları Trafik Kanunu m. 85/f. I Uyarınca Kusursuz Sorumluluğu

Motor Vehicle Operator's Liability without Fault According to the Highway Traffic Code Art. 85/I

Arş. Gör. Fatma Begüm YEŞİLLER^(*)

Öz:

Motorlu aracın işletilmesinden doğan sorumluluk, Karayolları Trafik Kanunu'nun (KTK) 85. maddesinin ilk fıkrasında, ağırlaştırılmış kusursuz sorumluluk türü olan tehlike sorumluluğu şeklinde düzenlenmiştir. İlgili hükme göre, motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına neden olmuş ise motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında ya da bu teşebbüs tarafından kesilen bilet ile işletilmesi hâlinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumludur. Hükümde ifade edildiği üzere KTK m. 85/f. I anlamında sorumluluk, motorlu aracın işletilmesinden meydana gelen zararlarda söz konusudur. Motorlu araç sayısının her geçen gün artış göstermesi, kaçınılmaz bir şekilde bu araçların işletilmesi nedeniyle meydana gelen kazalarda da artışa neden olmaktadır. Bu sebeple KTK m. 85/f. I'e ilişkin sorumluluğun belirlenmesi konusu da giderek önem kazanmaktadır. Çalışmada, motorlu araçların işletilmesi dolayısıyla gerçekleşen kazalarda hangi esaslara bağlı olarak KTK m. 85/f. I uyarınca kusursuz sorumluluğun (tehlike sorumluluğunun) doğacağını tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Motorlu Araç, İşleten, Teşebbüs Sahibi, Sorumluluk.

Abstract:

According to the Highway Traffic Code Art. 85/I, if the operation of a motor vehicle causes death or injury of a person or property damage, the operator and the undertaking company (if the vehicle is operated under the name of the company or with a ticket issued by the company) will be liable jointly and severally. The liability without fault arising from Art. 85/I is related to the operation of a motor vehicle. The article in question constitutes a case of danger liability. The number of the motor vehicles in traffic is increasing day by day. For this reason operational accidents also inevitably increases. Therefore the issue of determining liability according to Art. 85/I has become more significant. In this research it is aimed to identify the principles of the danger liability arising from the operation of the motor vehicles.

Keywords:

Motor Vehicle, Operator, Undertaking Company, Liability.

^(*) Çankırı Karatekin Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Çankırı - Türkiye, E-posta: fbyesiller@karatekin.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-7427-232X>.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 30.10.2022 / Kabul Tarihi: 02.02.2023.